

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/71/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121223469
Dátum vydania rozhodnutia:	05.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6121223469.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti BRAAND GROUP, s.r.o., Bratislava, Karpatské námestie 10A, IČO: 45 262 357, zastúpenej advokátskou kanceláriou WITT&KLEIM ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA S.R.O., Banská Bystrica, Dolná 6, IČO: 47 257 164, proti žalovanej obchodnej spoločnosti ARNY CLUB, spol. s.r.o., Liptovský Mikuláš, Námestie Mieru 1, IČO: 36 393 975, zastúpenej advokátom JUDr. Miloslavom Hrickom, Liptovský Mikuláš, Ulica 1. mája 709, o zaplatenie sumy 7 000 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš v predmetnom spore rozhodol rozsudkom č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022 tak, že žalobu, predmetom ktorej bolo zaplatenie pohľadávky žalobkyne voči žalovanej titulom ceny diela (stavebné práce) s príslušenstvom, zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
2. Proti predmetnému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie a Okresný súd Liptovský Mikuláš predložil vec Krajskému súdu v Žiline ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o podanom odvolaní.
3. S poukazom na § 40, § 43, § 34 ods. 2 písm. a) a § 22 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v znení účinnom od 1. júna 2023, Krajský súd v Žiline postúpil predmetný spor vedený na tom súde pod sp. zn. 14Cob/114/2022 Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na konanie o odvolaní žalobkyne. Ozrejmil, že podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023, funkčne príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022, ktoré bolo podané do 31. mája 2023, nie je Krajský súd v Žiline, ale Krajský súd v Banskej Bystrici. Hoci odvolanie bolo podané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, ktorý v spojení so zákonom č. 398/2022 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2023 okrem iného zmenil úpravu zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku a zákona č.

161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, Krajský súd v Žiline poukázal na skutočnosť, že prechodné ustanovenie § 471c CSP v znení „Konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.“ sa v predmetnom spore nepoužije, aplikuje sa naň nová právna úprava. Keďže povinnosťou súdu (aj odvolacieho) je v zmysle § 40 veta pred bodkočiarkou CSP skúmať vecnú, kauzálnu aj funkčnú príslušnosť počas celého konania, podľa Krajského súdu v Žiline, spor bolo potrebné postúpiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie v odvolacom konaní. V danej súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, konkrétne na odseky 22, 26 a 27 odôvodnenia uznesenia a tiež na tlačové komuniké Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2023 týkajúce sa sporu o funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní podanom do 31. mája 2023 v obchodnoprávných sporoch. Z odseku 27 odôvodnenia citovaného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že „Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP neustanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a contrario) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nielen okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu)“. Krajský súd v Žiline je preto názoru, že pokiaľ aj v danom obchodnoprávnom spore ide o odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (Okresný súd Liptovský Mikuláš), ktorý nie je vymenovaný v § 22 písm. h) CSP v znení účinnom od 1. júna 2023, tak funkčne príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu okresného súdu nachádzajúceho sa v obvode Krajského súdu v Žiline je Krajský súd v Banskej Bystrici.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že funkčne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022 je Krajský súd v Žiline. Nesúhlas s postúpením veci odôvodnil tým, že v čase podania odvolania (6. júla 2022) bol príslušným odvolacím súdom Krajský súd v Žiline podľa predpisov platných a účinných do 31. mája 2023. Zo znenia prechodného ustanovenia § 471c CSP podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva zásada dokončenia vecí na vecne a miestne príslušných súdoch podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 s jedinou výnimkou, ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva na iný súd, v takom prípade aj veci napadnuté do 31. mája 2023 dokončia už súdy vecne a miestne príslušné podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. V danej súvislosti zdôraznil, že od 1. júna 2023 nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, došlo len k doplneniu miestnej príslušnosti odvolacích súdov do ustanovenia § 34 ods. 1 CSP a k vymedzeniu kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov v rámci funkčnej príslušnosti v ustanovení § 34 ods. 2 CSP. S účinnosťou od 1. júna 2023 vo vzťahu k odvolacím súdom nedošlo k žiadnemu prechodu súdnictva, t. j. k zániku akéhokoľvek krajského súdu a nástupníctvu iného krajského súdu. Ustanovenie § 471c CSP nemenuje osobitne funkčnú a kauzálnu príslušnosť, podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici, z absencie doslovného vymenovania funkčnej a kauzálnej príslušnosti v citovanom ustanovení nevyplýva zámer, účel a zmysel reformy súdnej mapy (uskutočnenej zákonom č. 150/2022 Z. z.), aby odvolania napadnuté do 31. mája 2023 boli rozhodované podľa novej právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023. Kauzálna príslušnosť je v danom prípade podmnožinou miestnej príslušnosti, pretože v závislosti od druhu kauzy určuje, ktorý z existujúcich funkčne príslušných odvolacích súdov je tým súdom, ktorému svedčí miestna príslušnosť. Pokiaľ je teda kauzálna príslušnosť podmnožinou miestnej príslušnosti a zároveň prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023 výslovne upravuje miestnu príslušnosť, platí, že prostredníctvom ustanovenia § 471c CSP zákonodarcia normoval aj kauzálnu príslušnosť tým spôsobom, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných (teda aj kauzálnu) príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Dané prechodné ustanovenie je preto podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici potrebné vykladať v súlade s účelom a cieľom, ktorý sa mal dosiahnuť uvedenou zmenou právnej úpravy v súvislosti s reformou súdnej mapy účinnou od 1. júna 2023. Z dôvodovej správy k ustanoveniu § 471c CSP vyplýva jednoznačný zámer, v zmysle ktorého sa veci vedené podľa úpravy účinnej do 31. mája 2023 presunú na nové súdy vecne a miestne

príslušné len za splnenia jediného predpokladu, a to ak dochádza k prechodu výkonu súdnictva zo zrušených súdov na súdy novozriadené. Pri odvolacích súdoch k prechodu výkonu súdnictva nedošlo, pretože všetky odvolacie súdy zostali zachované. Krajský súd v Banskej Bystrici ďalej uviedol, že predloženie veci inému krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní podanom do 31. mája 2023, ktoré konanie má byť vedené pred konkrétnym krajským súdom podľa právnych predpisov účinných k tomuto dátumu, bez ďalšieho, t.j. bez výslovného zmocnenia v zákone a v rozpore s prezentovaným účelom zákonodarcu a predkladateľa tohto zákona, by mohlo predstavovať zásah do ústavného princípu zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené Krajský súd v Banskej Bystrici uzavrel, že v súlade s § 34 ods. 1 CSP, na konania v obchodnoprávných sporoch začatých do 31. mája 2023 na okresných súdoch v územnom obvode Krajského súdu v Žiline je aj naďalej funkčne a kauzálné príslušný ako odvolací súd Krajský súd v Žiline. Na podporu vysloveného záveru uviedol, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023 a tlačové komuniké Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2023, na ktoré poukázal Krajský súd v Žiline, sa nezaoberali všetkými aspektami príslušnosti odvolacieho súdu v odvolacom konaní začatom a právoplatne neskončenom do 31. mája 2023. Hoci podľa Krajského súdu v Banskej Bystrici sa v predmetnej veci na určenie príslušnosti odvolacieho súdu použije právna úprava Civilného sporového poriadku v znení účinnom do 31. mája 2023, pre úplnosť dodal, že ak by sa aj v spore aplikovala právna úprava účinná od 1. júna 2023, Krajský súd v Banskej Bystrici nie je príslušným na rozhodovanie v obchodnoprávných veciach napadnutých do 31. mája 2023, ktoré v prvej inštancii rozhodol Okresný súd Liptovský Mikuláš, pretože podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 22 písm. f) a h) CSP, Krajský súd v Banskej Bystrici rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam v obchodnoprávných veciach vydaných Okresným súdom Žilina a Okresným súdom Trenčín a zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplyva, že pre účely určenia príslušnosti odvolacieho súdu v obchodnoprávných sporoch, rozhodnutie Okresného súdu Liptovský Mikuláš vydané do 31. mája 2023 sa od 1. júna 2023 považuje za rozhodnutie Okresného súdu Žilina.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Žiline a Krajskému súdu v Banskej Bystrici podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Žiline je dôvodný.

6. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

7. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

8. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

9. Podľa § 22 písm. h) CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

11. Podľa § 3 ods. 8 zákona č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Žiline je mesto Žilina a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Liptovský Mikuláš.

12. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom obchodnoprávnom spore rozhodol Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022 tak, žalobu, predmetom ktorej bolo zaplatenie pohľadávky žalobkyne voči žalovanej titulom ceny diela (stavebné práce) s príslušenstvom,

zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti rozsudku podala žalobkyňa 6. júla 2022 odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajský súd v Žiline o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou Civilného sporového poriadku účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní, postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne a kauzálne príslušnému. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením veci nesúhlasil, pričom svoju funkčnú príslušnosť namietol najmä s poukazom na nesprávny právny záver Krajského súdu v Žiline, ktorý v procese skúmania funkčnej príslušnosti neaplikoval v danom spore prechodné ustanovenie § 471c CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Žiline na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022.

14. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej aj „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely, pričom v danom prípade je súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii Okresný súd Liptovský Mikuláš, t. j. okresný súd so sídlom v obvode Krajského súdu v Žiline.

15. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pravidlo okamžitej použiteľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky prebiehajúce konania začaté podľa doterajších predpisov nevyžaduje výslovné zákonné zmocnenie, keďže je odvoditeľné pomocou ústavného - konformného teleologického výkladu. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti. Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v sieti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2017, sp. zn. III. ÚS 267/2017).

16. V súvislosti s novelou zákona o sídlach a obvody súdov bola prijatá aj novela Civilného sporového poriadku, ktorá zákon doplnila aj o prechodné ustanovenie § 471c k úpravám účinným od 1. júna 2023, podľa ktorého konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Uvedené prechodné ustanovenie predstavuje výnimku z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, avšak vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných. Za použitia gramatického výkladu ustanovenia najvyšší súd dospel k záveru, že dané prechodné ustanovenie zachovanie funkčnej ani kauzálnej príslušnosti súdu neupravuje. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 písm. a) CSP aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

17. S názorom predkladajúceho súdu, ktorý v dôvodoch svojho nesúhlasu s postúpením veci uviedol tiež, že kauzálna príslušnosť je podmnožinou miestnej príslušnosti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil argumentujúc tým, že platná právna úprava vyjadrenému právnomu názoru nezodpovedá. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd poukazuje na systematické členenie Civilného sporového poriadku, ktoré v jednotlivých dieloch tretej hlavy prvej časti rozlišuje príslušnosť vecnú (§ 12), miestnu (§ 13 až § 21), kauzálnu (§ 22 až § 33) a funkčnú (§ 34 pre krajské súdy a § 35 pre Najvyšší súd Slovenskej republiky). Skutočnosť, že kauzálna príslušnosť má prioritnú povahu voči ostatným druhom príslušnosti (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2019, sp. zn. 5Ndob/2/2019) neznamena, že by ju bolo možné vnímať ako poddruh inej príslušnosti. Pri výklade prechodného ustanovenia § 471c CSP preto nemožno dospieť k záveru, že by v ňom bolo skryto (v rámci vecnej

alebo miestnej príslušnosti) zahrnuté aj zachovanie kauzálnej príslušnosti. V prípade absencie funkčnej a kauzálnej príslušnosti v ustanovení § 471c CSP nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zákonodarca v ustanovení § 471c CSP zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol (na rozdiel od prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP). Z tohto pohľadu potom nie je priestor pre aplikáciu čl. 4 CSP. Prípadný rozpor s dôvodovou správou ako aj s usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Postupujúcim súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch, t. j. funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nerešpektuje účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane súdov krajských. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkoľajnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch (napriek zamýšľanej špecializácii) naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

18. V predloženom spore o príslušnosť je potrebné vyriešiť aj nadväzujúcu otázku výkladu § 34 ods. 2 CSP vo vzťahu k obchodnoprávnym sporom, kedy okresným súdom konajúcim a rozhodujúcim v prvej inštancii nie je okresný súd vymedzený v § 22 CSP. V tomto prípade bol okresným súdom rozhodujúcim v prvej inštancii Okresný súd Liptovský Mikuláš, teda okresný súd patriaci podľa § 3 ods. 8 zákona o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky do obvodu Krajského súdu v Žiline.

19. Najvyšší súd, v zhode s už skôr vysloveným právnym názorom v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, pri rozhodovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v danom obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý nie je *expressis verbis* vymenovaný v § 22 CSP, prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, považuje za potrebné zdôrazniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v Civilnom sporovom poriadku explicitne zvýraznená novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), je nepochybné, že pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 CSP. To, ktoré súdy prvej inštancie (okresné, mestské) patria do obvodu konkrétneho krajského súdu, stanovuje § 3 zákona o sídlach a obvodoch súdov. Keďže ustanovenie § 34 ods. 2 CSP nestanovuje inak, niet pochyb o tom, že (a contrario) podľa § 34 ods. 1 CSP je od 1. júna 2023 daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Košiciach ako súdov výhradne špecializovaných na konania o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v obchodnoprávných sporoch všetkými súdmi prvej inštancie vo vlastnom obvode (teda nie len okresným alebo mestským súdom v sídle krajského súdu). Na rozdiel od tejto príslušnosti, zahŕňajúcej všetky okresné, resp. mestské súdy v obvode týchto krajských súdov podľa zákona o sídlach a obvodoch súdov, potom nie je prijateľný taký výklad ust. § 34 ods. 2 CSP, vychádzajúci úzko len z jeho jazykového znenia, podľa ktorého by uvedené krajské súdy boli príslušné aj na ďalšie konania o odvolaniach v obchodnoprávných sporoch, avšak len proti tým rozhodnutiam, ktoré by vydali súdy prvej inštancie výslovne uvedené v § 22 CSP (okresné súdy v sídle ostatných krajských súdov). Takáto dvojkoľajnosť jednoznačne nebola úmyslom zákonodarcu. V tomto kontexte je na odkaz na ustanovenie § 22 (ako aj § 23) uvádzanom v § 34 ods. 2 CSP potrebné nahliadať tak, že pokiaľ základom súdnej reformy je špecializácia súdov/sudcov, ustanovenie § 22 z hľadiska kauzálnej príslušnosti súdov prvej inštancie stanovuje, ktoré z týchto súdov konajú v obchodnoprávných sporoch, a to s dôrazom na kauzu - právny charakter týchto sporov, potom ich majú riešiť pre celý obvod krajského súdu. Preto aj pre interpretáciu ustanovenia § 34 ods. 2 CSP z hľadiska účelu súdnej reformy je podstatné hľadisko obchodnoprávneho charakteru sporov a obvodu krajského súdu, uvádzaného v § 22 CSP. Najvyšší súd pri tomto závere vychádzal čiastočne z gramatického výkladu § 34 ods. 2 CSP, najmä z časti Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa..., kde bol

zákonodarcom zvolený dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP (a nie na súd rozhodujúci podľa § 22 CSP), ktorý upravuje kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch, ako aj z teleologického výkladu zohľadňujúceho účel novely, ktorým je špecializácia súdov (vrátane odvolacích súdov) s cieľom zabezpečenia rýchlosti, kvality a efektívnosti rozhodovania v obchodnoprávných sporoch, a zároveň vychádzal z absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu. Najvyšší súd aplikoval pri zvolenom riešení aj základné princípy Civilného sporového poriadku vymedzené v čl. 4 ods. 1 CSP a čl. 17 CSP.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že ustanovenie § 34 ods. 2 CSP je pri jeho interpretácii potrebné vnímať ako normu, ktorá síce nejednoznačne a vnútorne rozporne odkazuje na ust. § 22 CSP čo do identifikácie súdov prvej inštancie podriadených týmto odvolacím súdom, avšak zároveň ako ustanovenie, ktoré vymedzuje výlučný okruh odvolacích súdov pre oblasť obchodnoprávných sporov (tu akcentujúc dikciu § 34 ods. 2 - „Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní...“, teda nielen pre rozhodnutia vydané uvedenými súdmi, ale pre všetky rozhodnutia, kde konanie má charakter obchodnoprávnej sporovej agendy). To, že zákonodarcu opomenul, že obchodnoprávnu agendu do 31. mája 2023 viedli všetky súdy Slovenskej republiky, ako aj to, že môže nastať situácia, že nielen súdy výslovne uvedené v § 22 CSP aj v budúcnosti budú takúto agendu rozhodovať, nemôže viesť k inému záveru, ako tomu, že rigidný gramatický výklad predovšetkým ustanovení § 34 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 22 CSP by spôsobil sťaženú realizáciu špecializácie súdnictva (tzv. súdnej reformy).

21. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na obdobné závery už vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023 a tiež v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023. Totožné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli zároveň prijaté už v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023, sp. zn. 5Ndob/5/2023, z 23. augusta 2023, sp. zn. 3Ndob/8/2023 a uznesení z 23. augusta 2023, sp. zn. 4Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori (§ 36 CSP), keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely Civilného sporového poriadku vo vzťahu k funkčnej príslušnosti prijaté nebolo.

22. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Žiline je nedôvodný a na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9Cb/15/2021-137 zo 16. mája 2022 je podľa § 34 ods. 2 písm. a) CSP v spojení s § 22 písm. h) CSP funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.